

Tröst för Guds barn i alla deras sorger och lidanden

Det är något ganska besynnerligt att skåda, att så snart en människa blivit av Guds Ande dragen och omvänd till Herren och genom tron på sin Frälsare blivit ett Guds barn och delaktig i alla himmelska håvor, hon då skall bliva ett föremål för synnerliga prövningar och lidanden, det då icke skall dröja mycket länge, förrän en eller annan oväntad vidrighet eller bedrövelse skall komma över henne och kanske fästa sig vid henne för hela livet.

Men det är oss icke mindre besynnerligt, då vi få lära, att detta icke är en händelse, som kommer av några tillfälliga orsaker, av några blott tillfälligt givna yttre anledningar, eller av onda människors, ja, av djävulens ondska; utan att det skall vara själva den allsmäktige och gode himmelske Faderns egen omsorg och vilja, med avseende på barnens inre behov, deras andliga uppfostran, varav alla Guds barns lidanden egentligen bero och bestämmas.

O, detta är oss ofta så underligt, att det fordras icke liten upplysning och undergivenhet för Guds ord, om vi skola låta övertyga oss därom.

Men äro vi icke hedningar, som tro på många gudar, utan vi tro på en enda allsmäktig Gud och styresman över allt vad i himmelen och på jorden är, så tro vi väl, att »från den Högstes mun kommer både det onda och det goda», att allt vad vi erfara, stort och smått, är skickat av honom, även om han använder onda andar eller människor såsom verktyg därtill (Klagov. 3: 37, 38; Jes. 45: 6, 7; 2 Sam. 16:10; Job. 1:12; Matt. 10: 29, 30; 2 Kor. 12: 7).

Men då kvarstår det första besynnerliga, att Herren just skall sända lidandet på sina älskade barn och ofta låta världens barn gå såsom i solsken genom livet. Man ville tycka, såsom Pretorius säger, att den som är av Gud utvald, kallad, rättfärdiggjord, benådad, helgad och till den eviga härligheten förordnad, likaså visst som vore han redan härliggjord i himmelen, den skulle ju billigt njuta denna stora härlighet sig till godo och hava de bästa dagar på jorden, på det att ock andra, uppmuntrade genom sådan Guds barns lycka, måtte desto villigare komma till Kristus; men en sådan är ofta den eländigaste människa på jorden, har många anfäkningar och vedermodor, invärtes och utvärtes, så länge han lever här i världen.

Huru skola vi förstå detta! Är icke Gud kärleken! Han som har skapat oss hit till världen, är icke han ett kärleksrikt väsende! Och skulle kärleken icke hellre bereda sina älskade barn all sällhet, glädje, och ett paradiset på jorden! Om vi vore allsmäktiga, vad skulle icke vi då göra för våra barn! Vad betyder då detta, att Guds barn skola vara under lidande här på jorden!

Gud är sannerligen kärleken. Allt vad jag ser i hela hans skapelse vittnar därom. Se, huru kärleksrikt han sörjt för alla våra behov. Alla fiskar i havet, alla fåglar under himmelen och alla djur på marken, allt har han gjort för oss. Blommornas vederkvickande färgskiftning och vällukt och fåglarnas livande kvitter, allt talar om hans kärlek till människan. Men ännu mer tydligt vittnar allt Guds ord därom; till och med varje bud i lagen vittnar om hans kärlek till oss, mycket mer varje löfte i evangelium.

Det är då det vissaste, som finnes, att Gud är ett obegripligen kärleksrikt och hult väsende. Vad betyder det då, att alla Guds barn på jorden skola lida? Ja, här är visheten, här Guds hemliga tankars uppenbarelse. Om vi blott finge ögonen öppnade att se, vad Guds barns lidande betecknar, så skulle vi så innerligt älska och fröjdas åt allt vårt lidande, som åt ljuvliga himlabudskap från vår Fader, vilken genom dessa vänligt hälsar oss:

»Var vid gott mod! I kom till himmelen. Känner ni inte, att jag redan har börjat bereda eder därtill, börjat döda edert kött, rena, luttra, feja och helga eder ande, själ och kropp? Tron säkert, att jag icke utan mening så tillreder eder. Tron säkert, att om jag i tiden bereder eder för himmelen, jag också tänker verkligen taga eder dit.»

Detta tecken är så tydligt talande, att till och med de blinda hava härigenom fått syn på den stora sanningen, att Gud ämnar sina barn ett evigt liv i himmelen. Genom blotta förnuftet hava många tänkare endast genom den företeelsen kommit till visshet, att det är ett evigt liv efter detta, nämligen den företeelsen, att det här i tiden »går den rättfärdige, såsom hade han gjort de orättfärdigas gärningar», och däremot går den orättfärdige i allt väl – då dessa tänkare likväl förstått, genom allt vad de se av Gud i skapelsen, att Gud måste vara ett alldeles fullkomligt väsende, fullkomlig i rättvisa och oändlig i godhet, kärlek och ömhet om människan; då hava somliga förstått så mycket, att det måste komma en annan tid, då det ojämna skall jämnas, då Lasarus skall få sitt goda och rike mannen sitt förtjänta onda; och andra hava till och med förstått, att allt detta lidande, som Guds barn hava, intet annat är än den Heliges arbete att döda synden uti oss och fullborda vår helgelse. Ty de hava sett med ögonen, vad annars aposteln säger, att »den, som har lidit till köttet, har avstått från synd», att den gamla människan genom lidanden och bedrövelser försvagas och mattas i sina lustar och begärelser.

Sålunda förstå vi då Guds mening med alla våra lidanden: Han bereder oss för himmelen. Han dödar vår synd och fullbordar vår helgelse. Och huru skulle det gå med hela vår kristendom, med allt Andens verk i själen, om icke Gud beständigt tuktrade och saltade oss med lidanden? Känna vi icke dagligen, huru vi genast börja bliva sömniga, köttsliga och världsliga, när på någon liten tid allting gått oss väl, varit lugnt och lyckligt? Och huru skulle *tron* övas och underhållas, om vi icke komme i provningar?

För *tron* är ju det den naturliga övningen, att vi föras i en ställning, där vi *intet se*, ingen hjälp och kraft äga, utan måste bero blott på den allsmäktige och sannfärdige Guden. Huru skulle det bli med vår *bön*, om vi alltid hade vad vi behövde, eller kunde själva hjälpa oss? Huru skulle det gå med vår *gudsfruktan*, om icke Gud stundom visade sig vred? Huru skulle vi på längden *värdera nåden*, om vi bleve på en gång fria från våra synder i köttet, eller kunde, när vi ville, göra oss fria från dem? Huru skulle det bli med *kärleken* och *ödmjukheten*, om vi aldrig hade några förödmjukelser?

Det går tyvärr ändå nog sakta och skröpligt med alla dessa goda tings tillväxt; men huru skulle det gå, om vi icke hade någon aga? Härav se vi, huru alldeles nödvändigt det är för vår tillväxt i det goda, för vår helgelse och vårt bevarande från andlig död och syndens överhandtagande, att Gud beständigt följer oss med sin väckande och tukande aga.

Här är nu huvudgrunden, varför alla heliga fordom och alla äkta Guds barn ännu i dag måste hava något bittert, något lidande, någon tuktan. Och detta är en så bestämd Guds ordning, att aposteln säger: »Om I ären utan aga, av vilken alla hava blivit delaktiga, så ären I oäkta och icke söner» (Heb. 12). Detta är ett tydligt språk. Det säger oss uttryckligen, att så sant du är ett Guds barn, så skall du hava aga; att om du är utan aga och får leva fritt efter ditt behag, så är det ett avgörande tecken, att du är oäkta och icke barn i huset.

Vi förstå väl, att de små, späda barnen icke ännu kunna behöva yttre tuktan; de ledas ännu så väl blott genom Anden och ordet, men när de dels tillvuxit, så att de tåla de hårdare luttringarna, dels börjat under tidens längd bliva sömnaktiga och vårdslösa, då skola de hava aga; ty att ett Guds barn skulle vara så rent och gott, att det icke skulle behöva mer renas, luttras och tillväxa, det är något, som skriften icke vet av. Således blir det en regel utan undantag, att alla de, som skola beredas för himmelen, skola agas, risas och luttras.

Men innebär nu detta, att Guds barn skola gå bedrövade här på jorden? Då vi nu sett det vara en bestämd regel, att Guds barn skola lida, vill icke det säga, att deras liv skall vara ett tungt och sorgligt liv? Så mena många. Men tvärtom säger skriften, att de skola »vara ett saligt folk» (Ps. 89: 16), att de skola »fröjda sig» och »fröjda sig storligen» – de skola »fröjda sig i Herren alltid» (Fil. 4: 4).

Men huru kommer detta överens: lida och fröjdas? Detta är Guds barns härlighet. Så stor är deras lycka, säger Petrus; ty då han i 1 Petr. 1: 5 hade nämnt ordet frälsning, så tillägger han (v. 6): »i vilken (frälsning) I fån fröjda eder, efter att nu en liten tid, om så måste vara, hava lidit bedrövelse, under mångahanda provningar.» Så stor är Guds barns lycka, att de även i sina olyckligaste stunder endast borde fröjdas, prisa och lova.

Riset skall visserligen medföra sveda, det skola vi känna; men allt Guds ord vill därunder uppmuntra och tillropa oss: »Fröjdens – I, som ären Guds barn och liden agan, I gån emot himlen; fröjdens I!» Detta är det

första, som här bör märkas. Det andra är, att den hulde, himmelske Fadern alltid »vederkvicker oss igen, efter sin stora godhet», och »låter efter oväder åter solen skina, och efter jämmer och sorg begåvar han oss rikligen med glädje» (Tob. 3).

Därför få vi alltid även glädje här på jorden och vilotider mellan provningarna. Och när du får en sådan vilotid och glädje, må du med tacksamhet emottaga den. Men vad vi här betraktat är, att du bör alltid vara beredd på att också få vidrigheter och bittra erfarenheter, så framt du är ett Guds barn och skall beredas för himmelen. Den regeln står alltid fast.

Och här är det en besynnerlig förvillelse av det falska, självkära hjärtat, att vi dock vilja göra undantag för oss själva, ehuru vi se och erkänna i läran, att alla Guds barn varit och måste vara under agan, under kors och provningar.

Vi vilja likväl göra undantag för oss själva; ty dels sträva vi att undgå lidandet och att få leva i ostörd ro och sällhet på jorden, fastän vi vilja vara Guds sanna barn och få den eviga glädjen; dels ock bliva vi så förundrade och nedslagna, när något bittert drabbar oss, som om det hände oss något, som icke var att vänta, ja, något olyckligt.

Men skulle icke alla äkta Guds barn hava aga? Huru är det härmed? Skulle du vara undantagen? Varför skulle du vara undantagen från Guds allmänna ordning? Detta är ju blott en egenkärlekens förvillelse. Nej, den trogne, allsmåktige Guden skall själv draga försorg därom, att även du skall hava ditt lidande, så framt du skall vara av de äkta barnen, samt lyckligt genomgå detta livets faror och bliva förberedd för himmelen.

O, du som har den nåden att tro dina synders förlåtelse och hålla dig för ett Guds barn, men ändå är färdig att bliva otålig och missnöjd över den himmelske Faderns hushållning, därför att det icke gått dig efter ditt hjärtas önskan, plan och uträkning, utan du har gått miste om något, som du hade mycket önskat dig, och däremot har något drabbat dig, som du mest fruktade – med dig vilja vi tala några ord.

Många kortare provningar och bedrövelser kunna ock göra hjärtat ont, såsom att den ene förföljes av människor till någon tid; den andre blir sjuk, men blir åter frisk; den tredje har gjort en förlust, som dock icke rörde hans framtid o.s.v. men detta allt är små barnaövningar, mot vilka man lätteligen blir tröstad.

De rätt djupgående lidandena äro de, som synas röra hela ditt liv och din framtid, då du ser dina käraste livsönsknningar och förhoppningar felslagna; du sökte bliva lycklig och tyckes hava blivit olycklig; du är behäftad med något, från vilket du icke kan hoppas någon befrielse i tiden, t.ex. en så beskaffad sjukdom, eller en person, vid vilken du är fäst för hela livet och vilken är dig ett kors; eller du har fäst ditt hjärtas hela lycka vid en person, och denna är tagen ifrån dig o.s.v.

Du, som nu i tysthet sörjer och anser dig olycklig, lyft dock upp dina ögon en gång och se rätt fram mot den oändliga evigheten! Är du alldeles viss, att du icke behöver Guds underliga och hårda vägar för att komma lyckligt fram? Har du så förgätit, vilken stor och häpnadsväckande strid det gäller, om du skall varda frälst och komma till himmelen, då hela världen är stadd i det onda, och du tror, att *de äro få, som varda frälsta*, ja, att »den rättfärdige varder med nöd frälst»?

Du tror och erfar kanske, huru hela ditt väsende är genomdränkt av den gamle ormens gift – så är det i sanning med *varje* människa – ditt hjärta är ett argt och illfundigt ting, som alltid vill den orätta vägen, ditt kött är fullt med lustar och begärelser; du tror och ser, huru hela världen omkring dig är full med förförelser, och huru djävulens makt och list är så stor och mångfaldig, att många stora helgon blivit förförda, hemligen bedragna och förtjusta, så att de blivit evigt borta.

Detta är ju förskräckliga ting att skåda. Och likväl kan du mena, att endast *du* skulle vara fritagen från all fara! *Dig* kan det falska hjärtat och den gamle ormen aldrig bedraga, menar du. Du är säker, att det bestämt skall gå väl för *dig* att komma igenom alla faror i denna värld; *du* skall bestämt bliva av de saliga på domarens högra sida.

»O!» säger du, »vad har allt detta för sammanhang? Att jag håller mig olycklig, är väl icke detsamma, som att vara säker och anse mig fritagen från evig fara? Och så säker är jag icke. Men därom är ju icke fråga. Här är fråga därom, att jag skall vara så olycklig i denna värld, då jag ser, att den och den får vara så lycklig.»

Svar: Jo, just därom är det då fråga, huru du skall komma lyckligt igenom alla faror i denna värld och komma till himmelen; ty just för sådant ändamål är det som dessa djupa, livslånga sorger och motgångar blivit dig tillsända. Här är ett djupare sammanhang än du menar. Var viss, att »Gud plågar icke människorna *av hjärtat*», utan endast *om så måste vara*. Var viss, att om icke lidandet behövdes för ditt eviga väl, så skulle den oändliga kärleken i Guds hjärta hellre givit dig ett paradiset på jorden.

Och om det icke alltid är fråga om själva den eviga dödens undflyende, så borde det vara dig nog, att Herren vill ännu mer helga dig, döda din gamla människa och göra dig mer rik på andlig kraft, liv och anda, tro, bön, kärlek, vaksamhet, ödmjukhet. Håller du sådant för ett intet? Håller du synden och din köttslighet för så likgiltiga ting, att det är dig okänt, att Gud dödar dem? Huru aktar du då Gud och hans välbehag? Om Gud vill vinna mer ära på dig, skall detta vara dig okänt? Är du mer mån om din jordiska trevnad, än om Guds ära?

Betänk dock, o människa, vem som skapat dig till denna värld med en odödlig själ, och icke det allena, utan givit ut sin egen älskade Son i en blodig död för din frälsning! Har han icke rättighet att göra av dig »ett käril till heder»? – att så göra, att du blir till hans ära? Och det skall vara dig okänt, så att du förargas därpå!

»O! nej», säger du, »därpå förargas jag icke; tvärt om är det min innerliga bön, att Gud måtte göra mig rätt allvarlig och helig, till sitt namns ära; och huru ofta har jag icke bedit, att han måtte döda mitt kött, då jag i skriften sett, huru vi böra korsfästa det med dess lustar och begärelser, och känt min egen stora försumlighet och vanmakt därtill; då har jag visst anropat Gud därom och bett honom döda mitt kött – därmed är jag icke missnöjd; men jag talar om mina bittra erfarenheter, mina sorger och lidanden, det är dessa, som göra mig olycklig.»

Svar: Du vill således bliva korsfäst och dödad, men utan lidande; du vill lida korsdöden leende, hava spikar genom händer och fötter, men utan smärta; du vill, att den gamla människan skall dödas, men det skall ske utan lidande. O ja, så galet går det omkring i våra tankar. Besinna därför nu, att den gamla människan icke kan varda dödad utan lidande. När du bett Gud döda ditt kött, undra då icke, att mycket bittert drabbar dig.

Du har själv med sådan bön dragit det över dig. Ty sådana böner är Gud mycket benägen att höra, nämligen när du beder om köttets dödande och nådens förökande i dig, men han vet då intet bättre sätt än lidanden, vidrigheter, frestelser, kors och bedrövelser. Hela skriften vittnar, att Gud med lidanden och bedrövelser egentligen åsyftar att rensa, luttra och feja den invärtens människan och döda vårt kött. Har du bett om sådant, så har du där orsaken till dina bittraste erfarenheter.

»Men», säger du, »jag blir icke bättre genom lidandet, jag blir tvärt om mer ond och ogudaktig; jag har aldrig känt sådan ondska i mig, som just under mina lidanden. Då Gud gör mig gott, känner jag mig mer god, tacksam, mild och tålig.» Svar: Det är troligt, att när du är utan aga, då känner du dig mer god; men den godheten vill Gud icke hava.

Det är just Adams godhet att först vilja hava allt efter sitt behag och så därunder få fägna sig åt sin godhet, när den godheten aldrig prövas, det djupa fördärvet aldrig vidröres. Sådan regering skulle den gamle Adam älska; han kunde ock gärna därunder inbilla sig, att han nu vore korsfäst och dödad. Men häruti vill Gud icke göra vår Adam till viljes. Vår Herre Gud har ett alldeles motsatt sätt: först vill han aldrig låta Adams godhet vara i ro, utan framdrager och prövar den, dels med lagen och dess fordringar, dels med kors och lidande, till dess människan känner, att hon icke är god, utan full med ormetter, självkärlek, högmod, världslighet, ondska, förakt för Gud och hans vägar, ja, att naturen är alldeles ogudaktig, djävulsk och förbannad. Då börjar hon känna sanningen om sig själv.

Denna sanning driver henne till förtvivlan, så framt hon icke nu får lära känna Gud såsom ensam god, helig, rättfärdig och barmhärtig; detta blir nu hennes enda frälsning. Och så börjar Gud återfå sin ära. För det andra, har Gud det sättet för att utmatta och döda den gamle Adam, att han därtill icke begagnar det, som behagar samme Adam, utan något, som tvärt om bekymrar, förbryllar, misshagar och plågar honom.

Han gör det vanligen på något sådant sätt, som även skall döda vårt *självklaka förnuft och tycke*, på något sätt, som gör, att vi icke se och förstå, att det är något gott, Gud gör med oss, utan att vi tycka, det är rent av vår död och olycka, så att vi måste på allvar ropa utur djupen endast på Guds barmhärtighet. Då övas tron och bönen på allvar, och då dödas Adam i sitt innersta väsende. Därför tillsänder oss Gud oförmodade, underliga och bittra prövningar, under vilka ondskan uppröres och just därigenom blir oss rätt förhatlig och bitter – prövningar, i vilka människan känner sin fullkomliga vanmakt under synden och djävulen och skriar utur djupet, såsom helt förlorad, och med starkt rop åkallar den ende »nödhjälparen».

Blott så lärer hon på allvar att giva Gud äran, och blott så tillväxer den sanna gudsfruktan, tron, bönen och ödmjukheten. Så menar Gud, så vittnar hela skriften. Härmed hava vi nu antytt de förnämsta avsikter, den vise och trofaste Guden har, då han lägger oss i bedrövelsens ugn. Flera heliga avsikter äro honom själv bäst bekanta.

Det bör vara oss nog, att vi av hela skriften se, att det av ålder varit Guds sätt med de sina, att de skola lida, risas och luttras. Tror du det, att detta är alla hans äkta barns väg till härligheten, så skall du icke giva dig utöver, då du näpses av honom, utan ödmjukt böja dig för hans nådiga och trofasta mening med dig och i dina lidanden blott se tecken och förebud, att Herren ärnar få dig till himmelen.

Och skall du bliva ibland de utkorade saliga, skall du en dag stå på domarens högra sida vid hans tillkommelse och då inbjudas till den eviga glädjens åtnjutande, så var nu icke missnöjd med dina lidanden i tiden. Tacka du Gud på dina böjda knän för allt vad du får lida! Rom. 8:17, 18; Matt. 5:12; 2 Kor. 4:17.

Må nu ingen tillägna sig denna härliga tröst blott därför, att han har sorger och lidanden på jorden; nej, vi tala här endast om Guds barn, om dem, som blivit genom nådens medel kallade, omvända och omskapade till nya skapelser i Kristus. (De väsentliga dragen hos *Guds barn*, som förut vidlyftigt framställdes, måste alltid förutsättas).

Allt, som har liv, ända till de oskäligen djuren, måste lida, och »den ogudaktige har många plågor». Därför måste det först vara avgjort, att du är en kristen, d. ä. lever av Kristus, har i hans försoning ditt livsbehov och din mat. Men då detta först är händelsen, då kommer den dagliga tuktan, dels av Guds Ande, dels av vidrigheter och lidanden, till ett nytt påtagligt tecken, att du är under uppfostran för himmelen, såsom aposteln säger: »Om I nu liden aga, så betar sig Gud mot eder såsom mot söner» – d.ä. agan är ett särskilt tecken på edert barnskap hos Gud.

Men då ett långvarigt lidande, i synnerhet om det synes komma att följa oss genom hela livet, alltid är en hård prövning, för vilken tålamodet, frimodigheten och glädjen i Gud ofta vill gå under, och djävulen vill uppfylla våra hjärtan med stormande oro och otålighet, så är det en god hjälp att också beskåda de helgon, som gått före oss genom samma eller ännu svårare prövningar.

Lyft upp dina ögon och se, att alla Guds helgon, som i skriften omtalas, hava »genom många bedrövelser ingått i Guds rike».

Och vi *prisa dock dem saliga, som tåligt hava lidit* (Jak. 5:11). Låtom oss betrakta några exempel härpå. Vi börja med Guds trogne vän Abraham. Skriften säger: »Abraham, den högtbeprisade fadern för mycket folk, han har icke sin like i ära» (Syr. 44). Med honom talade Gud såsom en vän med sin vän, gjorde honom förtroliga besök i hans tjäll och kunde t.o.m. säga: »Kan jag väl dölja för Abraham vad jag vill göra?» (1 Mos. 18).

Vem kan utan hjärtlig förlustelse läsa, huru vänligt och nedlåtande Gud umgicks med Abraham, då denne tog sig före att under sin förbön för Sodom ideligen nedpruta antalet på de rättfärdiga, som Gud ville där finna, för att kunna skona staden? Se 1 Mos. 18 kap.

Betänk då, vilken Guds vän Abraham var. Ja, Gud tog Abraham till ett mönster för alla trogna, så att dessa kallas »Abrahams barn», och att det heter: »Lasarus blev förd av änglarna i Abrahams sköte», ja, att Gud själv kallar sig »Abrahams Gud». Åt Abraham gav Gud ett särskilt land och i förening därmed stora, särskilda löften, dels om en avkomma, så mångtalig som stjärnorna på himmelen och såsom havets sand, som man icke kan räkna, dels om den »såden, i vilken alla släkter på jorden skulle välsigna sig».

När vi besinna allt detta, så tyckes oss, att om någon Guds människa skulle på jorden haft sällhet, så borde det varit Abraham, helst Guds förbund med honom avsåg till så stor del timligt gott. Men huru var det med Abrahams sällhet på denna jord? Att icke tala om det, att han aldrig kände sig hemma här, utan »genom tron vistades såsom *främling* uti löftets land, såsom ett främmande land, och bodde uti tält» etc. (Heb. 11: 9), så vilja vi blott fästa oss vid tvenne punkter av hans historia.

Vad tro vi, *det* skall hava varit för hans hjärta, att han, som skulle bliva en »fader för mycket folk», genomlever ett helt århundrade alldeles barnlös? Är det icke ett kostligt, men bittert spelande av den underlige Guden? Han som skall få en avkomma så mångtalig som stjärnorna på himmelen, *han skall till sitt hundra år vara barnlös!*

Tänk, vilken bitter prövning för den, som fått ett särskilt härligt land för sig och sina barn och genom arten av Guds löften fått hjärtat och tanken så starkt riktade på barn och avkomlingar! Se dock, huru Gud handlar. Just på den punkt, som är ömmast för hjärtat, riktar han prövningens udd. Så är Guds sed. Det var alldeles efter Guds sätt, att Abraham (namnet betyder »fader för mycket folk») skulle vara barnlös i hundra år. Detta är Guds sätt. Äntligen får han igenom Guds under »löftets son», Isak; och när piltens uppväxt så mycket, att han väl hunnit draga till sig all fadershjärtats kärlek, då kommer Guds befallning, att samme älskade Isak skall offras åt honom till ett »brännoffer».

Och Abraham skall göra det med egen hand. Må nu var och en själv föreställa sig den prövningen – prövningen för *faderskänslan*, prövningen för *tron*, som nu skall fasthålla de tvenne mot varandra stridande orden av Gud (Heb. 11:19), och prövningen för *lydnaden*. Så kunde Gud göra med sin käraste vän Abraham.

Vidare: patriarken Jakob var genom Guds utkorelse utvald till löftets arvinge framför sin äldre broder; han hade då bort vara av de mest lyckliga; men huru lycklig var han på denna jord? Allt ifrån sin tidiga ungdom var han en rädd flykting från sitt föräldrahus och levde i ett främmande land; och när han omsider återvände till sitt eget land, var hela hans liv en kedja av vidrigheter och bittra sorger.

Vi tala icke om hans ångest och bävan för mötet med Esau. Men huru många ledsamheter hade han icke för sina två hustrur! Huru bittra bekymmer för de vanartiga sönerna!

Vilken frätande hjärtesorg, då han förlorade sin älsklingsson Josef och skådade, i den blodiga klädnaden, huru han blivit sönderriven av vilddjur! Vad var hans sällhet på jorden? »Få och onda hava mina levnadsår varit» – det var hans egen korta beskrivning därpå.

Vi vilja tala om en ännu mer utmärkt Guds man, om vilken Herren själv betygade: »Hans like finnes icke på jorden, en man så redlig och rättsinnig, som fruktar Gud och flyr det onda.» Job var därjämte en mycket rik och mäktig man, hade många barn och stora ägodelar. Men satan fick lov att komma vid allt, det han ägde, och då borttogs alltsammans på en dag.

Den, som vill se, huru ett troget hjärta skall bestormas i anfäktningens tid, läse Jobs 1:a kap., huru det ena sorgebudet kommer efter det andra, så att det står tre gånger: »Och medan denne ännu talade, kom en annan och sade» etc. – »Och medan denne ännu talade, kom en annan» o. s. v. och den ena olyckstidningen svårare än den andra – den förste berättade, huru araberna fallit in och dräpt Jobs drängar; den andre, huru Guds eld

bränt upp hans får och de drängar, som voro med dem; den tredje, huru kaldéerna tagit hans kameler och dräpt de drängar, som voro med dem; den fjärde, huru huset nedstörtat över alla hans barn och dräpt dem.

Då Job tog allt detta med tålamod och undergivenhet, fick satan därefter slå hans kropp med onda bölder ifrån fotbladet upp till hjässan; hans hustru antastar hans tro och tålamod med bittra hänsyftningar emot Guds trofasthet; hans självrättfärdiga vänner arbeta på att lägga sten på bördan med ideliga antydningar, att allt vad han lidit vore *straff* av Guds rättfärdighet för hans synder. Och äntligen skall det dyraste, han hade, hans *tålamod och fromhet*, svika honom – han förbannar sin födelsedag och sitt livs bevarande, och därmed all den Guds godhet och trohet, som hade givit honom detta liv.

För en så from man var säkert detta sista det värsta av allt vad han led. Så låter Gud martera, sönderhacka och salta köttet hos sina käraste vänner. Och slutligen förklarar den underlige Herren, att samme Job var honom så tacksam och behaglig, att om de tre Jobs vänner, som hade plågat hans själ med sin höga, men falska vishet, skulle vinna Guds nåd, så skulle Job bedja för dem: »Job, min tjänare, må bedja för eder; ty jag vill se till hans person, så att jag icke gör med eder, såsom eder dårskap har förtjänat; ty I haven icke talat rätt om mig, såsom min tjänare Job» (kap. 42: 8).

Ack, du store, trogne Gud, huru kostligt du dömer! Nu heter det, att Job har talat rätt! Han skulle icke slippa ur luttringsugnen, förrän hans fromhet svikit honom, och han skulle gå förkrossad över sig själv därifrån, ja, bliva straffad av Gud! Men så litet tänker Herren Gud därpå, så litet dömer han honom efter det onda, som i frestelsens sållning utbröt ur hans svaga kött, att han nu säger, att hans »tjänare Job talat rätt». O, du kostlige Gud, lär oss dock en gång att något litet förstå dig!

Men vi anföra ännu några exempel. Om någon människa på jorden varit med Guds synnerliga nåd omfattad, så var det visst den konungslige profeten David. Hans namn betyder *en älsklig*, och han har i den heliga skrift det stora vittnesbördet, att han var en man efter Guds hjärta. Då han i sin ungdom ännu gick i skogarna och vårdade sin faders får, blev han genom Guds utkorelse och befallning utvald och smord till konung över det härligaste folk på jorden.

Genom stora hjältebragder ådrog han sig snart hela folkets uppmärksamhet och blev mycket prisad, i synnerhet då han »i Herren Sebaots namn» med en slungsten nedlade den förskräcklige jätten Goliat. Hans ära var redan stor, då man sjöng: »Saul har slagit sina tusen, men David sina tiotusen»; och ännu mycket större, då han efter sina fienders besegrande satt såsom konung i Jerusalem i över trettio år; men allt detta är ännu ett intet emot det, att han var en utmärkt Guds vän och profet, som mer än någon i den heliga skrift har tolkat ett fromt hjärtas alla känslor, böner och samtal med Gud under alla möjliga skiften av lust och nöd, så att vi ännu i dag icke kunna bättre uttrycka våra erfarenheter av Guds mildhet eller tuktan, än med Davids ord i Psaltaren.

Och vad ännu mer är, Kristus själv har i sitt lidande använt Davids ord mer än någon annan av profeterna. David var ock den, som, lika med Abraham, fick ett särskilt löfte av Gud, att Kristus skulle födas inom hans släkt; varjämte han i sin person och sin historia var en sådan förebild till Kristus, att den helige Ande i skriften ofta brukar namnet David till att beteckna Kristus, d. v. s. Kristus blir kallad David. När vi sammanlägga allt detta och därjämte se denne utmärkte Guds vän på en konungatron, omgiven av all jordisk glans och rikedom, då måste vi säga, att om någon Guds vän på jorden skulle vara lycklig, så skulle det visst varit David.

Men hurudan var då hans livs lycka på jorden? En kedja av de bittraste erfarenheter, varmed hans gladare dagar alltid avväxlades och saltades. Redan i sin ungdom, ifrån det ögonblick, då den förhårdade konung Saul fick sitt avundsamma öga riktat på Isaïas sons växande anseende, var han en jagad och förskräckt flykting för denne sin mäktige förföljare; måste leva såsom ett djur i skogar och ödemarker och varken dag eller natt vara trygg för sitt liv.

Men allt detta var ännu blott en barnaövning för ännu bittrare erfarenheter, som väntade honom. Då han var kommen till höjden av sin lycka och sitter såsom en ärofull konung på tronen och såsom en Herrens profet

sjunger vid sin harpa om Herrens välgärningar, då alla hans yttre fiender voro underkuvade, se, då får han besök av »en vägförande» (2 Sam. 12:4), vilken vände så upp och ned på allt i hans hjärtas boning, att den gudfruktige, ja, helige David föll i de grövsta synder och missgärningar emot den Gud, som allt ifrån hans barndom bevisat honom så oändligt mycket gott, och emot det folk, som han var sänd att skydda och lära och med helig vandel föreläsa – han gick bort och tog sin grannes hustru och lät på förrädiskt sätt mörda den oskyldige mannen.

Vilka förskräckliga hjärtekval sådana gärningar drogo över honom, kan man endast till någon del fatta, om man livligt föreställer sig hela hans föregående historia – hela kedjan av alla de välgärningar, Gud hade bevisat honom – och så den ställning, i vilken han var såsom konung och profet för sitt folk.

Den 51 Psalmen antyder väl något om dessa kval; men vem kan rätt föreställa sig, vad hans hjärta kände, då han erfor det, som han beskriver i den 32 Ps. »Så länge jag teg, försmäktade mina ben vid min ständiga klagan; ty dag och natt var din hand tung över mig; min livssaft förtorkades, såsom det varder torrt vid sommarens hetta»; och i Ps. 38: »Herre, straffa mig icke i din förtörnelse, och tukta mig icke i din vrede. Ty dina pilar hava träffat mig, och din hand trycker mig. Det finnes intet helt på min kropp för din vredes skull, intet helbrädda i mina ben för min synds skull. Ty mina missgärningar gå mig över huvudet; såsom en svår börda äro de mig för tunga. Mina sår (samvetssår) stinka och flyta för min dårskaps skull. Jag går krokig och mycket lutande; hela dagen går jag sörjande. Jag klagar för mitt hjärtas jämmers skull» o. s. v.

Sedan, vilka hjärtfrätande erfarenheter i det yttre skulle icke David uppleva; vilka sorger av sina barn, då han skulle se sina egna synder återgå på dem, uti de vederstyggligaste former av blodskam och barnamord, då den ene av hans söner förnedrade sin faders dotter och en annan son sedan mördar sin broder! Vilka bittra erfarenheter, då den gamle konungen får i sin egen son en förrädisk upprorsstiftare, och då konungens trognaste män avfalla från honom och bliva hans fiender, så att han nu måste med bitter gråt gå ut ifrån sin konungastad och bliva en flykting undan sin son!

Även häröver förer han en vemodig klagan i Psalmerna: »Även min vän, på vilken jag litade, han som åt mitt bröd, lyfter mot mig sin häl. Herre, huru många äro icke mina fiender! Många resa sig upp emot mig. Utan sak hava de hemligen tillrett för mig en grop och lagt sitt nät däri; utan sak hava de gjort en grav för mitt liv. Jag är lik en pelikan i öknen; jag är såsom en uggle bland ruiner. Jag måste vaka och jag är såsom en ensam fågel på taket. – Jag blandar min dryck med gråt för din vredes och förtörnelses skull; ty du har gripit mig och kastat mig bort.»

Var är nu den härlige konungens lycka och goda dagar? Och det bittraste av allt var, att han måste lida allt detta under ett ont samvetes förskräckelse för Guds vrede, för sina svåra synders skull, såsom ock de orden antyda: »för din vredes och förtörnelses skull», »för mina missgärningars skull», »för min dårskaps skull» o. s. v., så att han icke heller skulle hava en förtröstansfull tillflykt till sin Gud. Se, detta var själva udden i allt lidande och gallan i sorgeskallen.

Men vidare: vilka förkrossande kval måste han icke sedan lida, då han hade av högmod låtit räkna folket och nu skulle se så många tusende för hans skull dö under Guds straffdom, den gruvliga pesten, som på tre dagar bortryckte sjuttiotusen människor!

Ty så skulle det för David framställas, nämligen att detta skedde blott för hans skull, så att det skulle rätt djupt sarga och förkrossa hans arma hjärta. Berättelsen säger nämligen, att Herrens vrede upptändes över Israel, men då lät han satan ingiva David att räkna folket, och lät sedan så tilltala honom för denna högmodsgärning, att den förkrossande tyngden av straffdomen däröver skulle falla på Davids hjärta.

Så lyder berättelsen, då vi sammanställa 2 Sam. 24:1 med 1 Krön. 21:1. Emedan högmodet var i synnerhet konungens frestelse, så lät Herren detta, som redan fanns i hans hjärta, av satan framretas till en uppenbar handling, på det han desto bittrare skulle få känna och ångra sitt högmod. Då skulle det arma hjärtat pinas med så förskräckliga föreställningar, att han med sitt högmod var ensam skulden till sjuttiotusende människors död.

O, den underlige Guden! Den helige, förskräcklige, men trofaste Guden! Och vad de människor måste lida, vilka hava någon synnerlig nåd och gåva! – blott för det arma hjärtats skull, som aldrig kan komma från den djupa smittan, som ormen i syndafallet inympade på oss, nämligen självförgudningen eller benägenheten att uti allting söka någon egen ära.

Ty däri låg utan tvivel den egentliga grunden till alla de stormar, som gingo över Davids liv; men särskilt antyder skriften det om denna sistnämnda bedrövelse.

Så skulle nu de hårdaste stormar gå över det hjärta, som en gång var så lyckligt och ännu efter anden ingenting högre älskade än sin Gud – de hårdaste stormar, än av mäktiga syndafrestelser, än av förkrossande bedrövelser; så att han ock därför säger: »Djup ropar till djup vid dånet av dina vattenfall; alla dina svällande böljor gå över mig. Jag vill säga till Gud, min klippa: Varför har du förgätit mig? Varför måste jag gå sörjande, trängd av fiender?»

Se, sådan var den utvalde, älsklige gudsvännen Davids lycka på denna jord. Måtte vi aldrig glömma det! Och vem skulle vara lycklig på denna jord, om icke David, som var en så utmärkt Guds vän, ifrån sin ungdom så mycket benådad, så högt uppsatt och så rikligen välsignad, en stor konung och Guds profet, »en man efter Guds hjärta»? Men sådan var hans lycka. Måtte vi aldrig glömma det!

Alldeles detsamma finna vi, om vi gå över till nya testamentet. Två människor nämnas där, såsom de mest benådade, som vår jord någonsin burit. Den första av dessa var Johannes Döparen, om vilken Herren Kristus själv betygade, att »bland dem, som äro födda av kvinnor, har ingen större uppstått än Johannes»; han var »mer än en profet»; »han var den, om vilken skrivet står: Se, jag sänder min ängel före ditt ansikte, vilken skall bereda din väg framför dig». Han var den »brudgummens vän», som flera hundra år före sin födelse var ett föremål för profetians förutsägelser.

Man betänke blott vad detta innebär, att en människa varit föremål för bibelns profetior! Och detta visste Johannes själv om sig, så att han på judarnas frågor om vem han egentligen vore äntligen svarade: »Jag är en ropandes röst i öknen, såsom profeten Jesaja har sagt.»

Tänk, vilken hög kallelse – och vilka höga föreställningar detta var ägnat att ingiva honom om hans blivande verksamhet! Skulle då icke en sådan man som Johannes vara lycklig, han, som var Jesu vän och förelöpare och hade ett så stort vittnesbörd av sin Herre? Men vad blev då hans lycka på jorden? Att han knappt hade hunnit börja sin verksamhet, förrän han inkastas i en mörk fängelsehåla och där omsider avdagatages på ett så lättsinnigt och föraktligt sätt, liksom på skämt, då en danserska befäller: »Giv mig här på ett fat Johannes huvud» – så att icke det föraktligaste husdjur så lättsinnigt dödas.

Finnes väl här det ringaste tecken av en Guds omsorg om honom? Icke det minsta. Allt får ske. Här kommer ingen ängel och löser Johannes kedjor, eller öppnar hans fängelse, det är, såsom om Gud varit död eller sovande den aftonen. Så obegripligt underligt handlar Gud med sin utvalde, trognaste tjänare. Måtte vi dock en gång öppna ögonen! Johannes var likväl icke så föraktad i himmelen, som det syntes – icke heller olycklig, eller bedragen på sin Herre – nej, hans ärende var utfört, och Herren skyndade sig blott att hämta sin trogne vän från lejonens boning, att han icke längre skulle lida de gudlösas misshandling, utan i hast komma till den eviga glädjen.

Men tänk, huru det såg ut för naturens ögon, som blott se efter lycka och framgång på denna jord! Måtte vi icke glömma detta exempel!

Den andra mest benådade människa, som i nya testamentet omtalas, var hon, som av miljoner människor blivit tillbedd såsom en gudinna, och som ännu i dag så tillbedes av miljoner, nämligen Guds Sons moder, Maria. Hon är visst den mest benådade bland kvinnor; såsom hon ock själv sjunger i sin lovsång: »Härefter skola alla släkten prisa mig *salig*». Så ropade ock kvinnor, som sågo Jesu gärningar: »*Salig* är den kved, som har burit dig, och de spenar, som du har diat.»

Vi måste ock medgiva, att vår tanke svindlar vid höjden av den nåd och ära, som vederfors henne, så att vi blott för den ärans storhet icke kunna rätt begripa, att en människa haft den nåden att vara Guds Sons moder. Skulle någon människa på denna jord vara lycklig och beständigt bäras på ängla- händer, så skulle det visst vara hon, som av Gud var utvald till en så stor nåd och ära. Men huru åtnjöt hon denna sin stora nåd och lycka? På det sättet, att intet människohjärta haft bittrare erfarenheter på denna jord. Här skola vi dock en gång märka sanningen av den regeln för Guds hushållning med dem, som beredas för himmelen, att i samma mån någon sådan är benådad med stor lycka på jorden, i samma mån skall han hava bittra erfarenheter – och just för samma sak, som utgör hans största sällhet.

Vi vilja icke tala om allt vad Maria måste lida under det dyra underbarnets spädaste dagar, då hon först måste i Betlehem så djupt ned i fattigdomens och föraktets dy, att hon ligger i ett *stall*, då hon skall föda det barn, som änglar bebådat henne såsom Guds Son; eller vad hon måste utstå, då hon sedan nödgas med sitt barn fly undan en grym förföljare till Egypten.

Nej, vi vilja blott påminna oss två drag i hennes historia. Det första, då barnet vid tolv års ålder förloras i Jerusalem. Den händelsen är väl bekant; men tänk dock något litet på följande omständigheter: Det dyra barnet, Guds Son, bebådat av änglar, är av Gud särskilt anförtrött åt denna moders trognaste omvårdnad.

Nu är det barnet försvunnet. Hon är på vägen från Jerusalem, hon går en hel dagsled och söker ibland fränder och bekanta; men då hon icke finner det, måste hon återvända till Jerusalem. På hela vägen möter hon det icke; hon söker hos alla bekanta och på alla de ställen, där hon kunde vänta sig finna det, men allt förgäves; hela den andra dagen förflöt på samma sätt; ännu en natt inbryter – det dyra barnet är borta. Eftersinna, huru hon nu varit till mods och vad som låg i den korta klagan: »Vi hava sökt efter dig, *sörjande*» (Luk. 2:48).

Endast en fader eller en moder kan hava något förstånd härom, nämligen vilken bitter sorg och jämmer då är på färde, när ett kärt barn är så bortkommet, att de icke annat veta, än att det är förlorat. Och fast det icke varar längre än en timme eller två, vilken bitter oro, vilken gråt och klagan! Man kan varken äta eller dricka eller sova eller hava en enda lugn minut; det bränner såsom en eld i hjärtat. Huru mycket bittrare blir icke denna oro, när sådant varar en hel dag och natt eller längre! Då blir varje timme lång såsom en dag.

Men nu har Maria därjämte förlorat en son, vars like varken hon eller någon annan äger. Han är Guds sanne enfödde Son, anförtrodd åt henne ensam, att hon skall hava uppsikt över honom; och nu är han förlorad.

Och hon måste sakna honom icke en timme eller två, utan hela dagen och natten därpå, och hela den andra dagen, och åter en natt, så att hon icke kan annat föreställa sig, än att hon aldrig skall få se honom mer här i världen.

Men nu kommer härtill ännu det svåraste: Detta var icke en bedrövelse, som hon kunde anse såsom en Guds skickelse och anbefalla åt honom, utan den bittraste taggen i hennes sorg var den, att det var *hennes egen skuld*, och hon måste tänka på, huru Gud hade anförtrött detta barn åt henne, och att hon så hade vårdslösat det, så att Gud själv nu måste i helig vrede förbanna henne; ty så framställer sig alltid en sådan händelse för ett gudfruktigt hjärta.

O, vilka dunderslag måste icke hennes hjärta känt den ena gången efter den andra av följande tankar: Det är ingen annan än du, som är skulden därtill, att han nu är förlorad: det var du, som skulle vårda honom och icke ett ögonblick låta honom komma från dig!

Och åter: Detta har du för dina synders skull! Gud hade annars kunnat leda det bättre, men han är trött vid dig; du är för dina synder ovärdig den stora nåd och ära, som var dig given; nu har Gud tagit sin Son tillbaka. Du är skulden till att världens Frälsare nu är förlorad; Gud och alla människor måste fördöma och förbanna dig; du är den gruvligaste syndare, som gått på denna jord.

Se, med sådana gruvliga tankar plägar djävulen bullra hela hjärtat fullt hos gudfruktiga människor, när först en förseelse och sedan en olycka inträffat; han dundrar och förbannar dem utan mått och gräns, med de orimligaste tankar och förskräckelser.

Och sådant skulle Guds Sons moder genomgå, så att hon nu gärna tiger med sin höga ära, att hon är Guds Sons moder – likasom David gärna teg med sin visa regering, då han såg sig skyldig till sjuttiotusen människors död för sitt högmods skull. Så plägar Gud laga till det åt sina bästa vänner.

Men vad den fromme Simeon hade förutsagt Maria med de orden: »Ett svärd skall ock gå genom din egen själ», var icke ännu uppfyllt. Huru ofta har icke genom det modershjärtat gått ett glödande svärd, då hon stod i hopen av Jesu åhörare och märkte hans fienders stora bitterhet, mordiska avsikter och stämplingar emot honom! Nåden borttager icke de rent naturliga känslorna – själva Herren Kristus bävade i örtagården – Maria har haft ett sant modershjärta.

Vad har hon icke då känt, när det omsider var kommet därhän, att hennes Son verkligen var i de rytande lejonens våld! På andra dagen får hon spörja, att de hava misshandlat hans kropp, den kropp, som hon allt ifrån hans födelse med så stor ömhet skött och ansat – de hava »hudflängt» honom. Tänk, vad detta var för hennes moderliga hjärta!

Omsider är han dömd att avrättas, och hon får se honom bära ett tungt korsträ till avrättsplatsen; ty nu är hon med i sorgetåget, såsom historien visar. Snart ser hon sin Son hänga på korset, med spikar mitt igenom hans händer och fötter. Han hänger på grova spikar i luften. Nu var det visst som svärdet gick igenom hennes själ. Tänk dig och glöm aldrig, vad Gud kan låta sin mest benådade vän på jorden genomgå.

Och tänk, om vi betraktade martermannen själv, vår dyre Frälsare, som hängde på spikarna och i sin själ kände helvetets kval – vilket stort exempel! Men det lidandet kan ingen människa förstå. Dock, visst är det ett stort exempel av samma Guds underliga regering, nämligen att vi skola genom lidande ingå i härligheten.

Därför säger ock aposteln: »Må vi med uthållighet löpa i den tävlingskamp, som är oss förelagd, och se på Jesus - vilken i stället för den glädje, som förelåg honom, led korset och aktade icke smålek och sitter på högra sidan av Guds tron. Ty tänken på honom, som av syndarna lidit en sådan gensägelse mot sig, på det att I icke mån tröttna och uppgivas i edra själar.»

Vad skola vi nu lära av alla dessa exempel? Vi skola först hämta något förstånd om livet i allmänhet. Det lärar icke vara fråga blott om att här på jorden hava en något bättre eller sämre levnadsväg, utan om en stor, evig utgång på vägen – en stor, evig salighet eller fördömelse.

Det är det första, som alla dessa exempel lära oss, att den store, allsmäktige, hulde Fadern, som i begynnelsen skapade oss till sin avbild och till att njuta salighet, icke lärar vilja här på jorden tilldela oss vårt goda, utan tvärt om regera så, att de som skola i evighet hava himmelsk glädje hos honom, de skola i denna tiden smaka på det bittra, så allvarsamt, att det kan tjäna till att väl förhöja den himmelska saligheten, och dessutom att döda hans och vår gemensamma fiende, synden – rensa, feja och luttra vår ande, själ och kropp för det stora mål, vartill de äro ämnade.

Detta är den allmänna lärdom, vi först böra hämta av alla dessa exempel. Men därom hava vi förut talat.

Det andra är, att när vi se de allra heligaste människor, Guds käraste barn och vänner, hava i hela sitt liv på jorden haft en kedja av prövningar och lidanden, böra vi något litet *hejdas i vår otålighet* och begynna att åtnöjas med de ringare mått av lidande, han tilldelar oss. Varför skola vi hava det bättre, än dessa stora helgon? Vi veta alla, att lidandet till stor del beror av huru vi betrakta det, att således otåligheten ofta lägger den tyngsta stenen på bördan.

Du, som undrar och klagar över ditt lidande, du måste vara någon särskilt utvald människa, efter just *du* icke bör lida något. Varför skall just *du* hava det bättre än David, som var »en man efter Guds hjärta»? *Du* skall nödvändigt hava det bättre än Johannes, vilken var »den störste, som är född av kvinna»; och nödvändigt bättre än Maria, Guds Sons moder!

Kanske du ännu aldrig haft sådana sorger som David, då hans ben försmäktade av ångest, och han genom svåra syndafall blivit till en allmän skam. Du har säkert aldrig lidit vad jungfru Maria led, då *hennes* dyra barn var förlorat. Varför skall just *du* nödvändigt hava det bättre, än David och Maria?

Har du då förtjänt så mycket bättre än dessa Guds helgon? Betänk djupt sådant, så skall du icke blott bliva nöjd med din lott av lidande, utan kanske börja att undra, om du icke har alltför litet och är bland dem, som fått ut sitt goda, medan de leva.

Ja, betrakta något närmare din egen historia. Först vilja vi fråga: Är du verkligen ett så troget, gott och lydigt barn inför Gud, att du har skäl att vänta mer gott på jorden, än han givit dig? Om du nu vet med dig synder och att du fått mycket mer gott, än du förtjänar; varför klagar du då?

Men detta hava vi talat såsom till en hedning. Är du en kristen, så vet du, att du förtjänar intet annat än helvetets eld, och att Gud icke alls handlar med oss efter förtjänst. Då fråga vi så: Är du då ett så troget, gott och lydigt barn, att Gud icke har någonting att hos dig förbättra? Att han icke behöver genom aga och kors söka din förkovran i det goda?

Huru är det verkligen med din kärlek och lydaktighet för honom och din kärlek till nästan?

Din ödmjukhet, saktmodighet, kyskhet, bön och mera dylikt? Det är sant – och Gud give, att vi alltid trodde det – att han icke utkräver synden, att han icke handlar med oss efter förtjänst; ty all vår synd är lagd på hans Son; det enda han nu kan göra oss, som tro på Jesus, är att *tukta* och *döda* vår Adam och genom kors och lidande öva oss i tro, bön, ödmjukhet, kärlek och alla kristliga dygder; men se, det vill han ock göra.

Varför är du då otålig, när du har mycket mer gott, än du förtjänt, och när Gud aldrig handlar med dig efter dina synder, utan endast av stor huldhet arbetar på din förbättring?

För det andra, betänk, vad du kunnat hava i stället för det onda, du har. Kanske du minns någon tid, då du fruktade för något mycket större ont, än det du nu lider? Och kanske du känner någon människa i ditt grannskap, som har något ännu svårare än du? Varför skall just du hava det bättre? Tänk djupt på den frågan. Varför skall du hava det bättre, än den och den? Skulle du icke »älska din nästa såsom dig själv»?

Varför skall du hava det bättre, än din nästa? Du har t.ex. en svår sjukdom; men kanske du vet någon, som har en mycket gruvligare? Du är fattig och ringa, men du vill icke byta med dem, som äro i fängelse eller dårhus. Varför skall du hava det bättre?

Samla nu allt detta och betänk din egentliga ställning. Bakom dig har du din hela livstid full med synder; vad har du då förtjänt? Framför dig har du ett okänt fjärran och måste fråga, om du skall intaga himmelen eller bliva evigt olycklig; huru mycken tuktan fordras icke, om det skall gå väl! På sidorna har du många människor, som lida mycket mer än du; varför skall du hava det bättre?

Uppöver dig har du en helig, allvetande Gud, som sett hela ditt liv, som vet alla dina vägar, förr och nu och framdeles; vakta dig för otålighet i en sådan ställning. Böj dig för den allsmäktige, helige och nådefulle Guden, och låt dig nöja med hans nåd.

Men här hava vi nu mången lidande själ på andra sidan, som har helt andra bekymmer, nämligen: allt vad hon sett i denna betraktelse handlar om trogna, sanna Guds vänner; hon åter måste bäva för den tanken, att hon lider allt såsom en välförtjänt vrede av Gud. Hon vet med sig synder och otroheter emot honom, så betänkliga och svåra, att hon väl kan vänta, att Gud är på allvar vred, har övergivit henne, icke vill höra hennes böner och skall evigt förkasta henne. Och det onda, hon lider, är blott ett tecken av denna Guds vrede och övergivelse. Men hör, du som har denna fruktan, låt nu så vara, att Gud kan vara vred och hava övergivit dig; men vem har så lärt dig förstå Herren Gud, att han skall ock vara alldeles oförsonlig? Han kan väl bliva nådig igen, efter sin gamla, stora barmhärtighet.

Genom hela den heliga skrift går det vittnesbördet om Gud, att han vill helst förlikning igen. Ja, så vittnar det gamla eviga ordet om Gud: *Han går icke ständigt till rätta och behåller icke vrede evinnerligen*. Han bedrövar väl, men han *förbarmar sig igen, efter sin stora mildhet*. Ja, låtom oss höra, huru Gud själv säger: *Så sant jag lever, jag har ingen lust till den ogudaktiges död, utan därtill att han omvänder sig från sina vägar och lever*.

Därför, om du ock är såsom själva Nineve, full med de gruvligaste synder, och redan fått någon Guds vrededom över dig, d.ä. någon svår hemsökelse, så hör dock, huru det tillgick i Nineve: Gud förkunnade staden, att den skulle förgås; men då folket föll Herren till fota i bot och bön och sade: »Vem vet? Gud torde vända om och ångra sig och vända sig ifrån sin vredes glöd, så att vi icke förgås», så heter det: »Och Gud såg deras gärningar, att de vände om ifrån sin onda väg, och Gud ångrade det onda, som han hade sagt, att han ville göra dem, och gjorde det icke» (Jon. 3:9–10).

Ett annat exempel: Om konung Ahab läsa vi, att »det var ingen, som hade så sålt sig till att göra vad ont var i Herrens ögon», varför ock Gud lät förkunna honom en hård straffdom; men då Ahab nu föll Gud till fota i ånger och bön, kom Herren till Elias och sade: »Har du sett, huru Ahab ödmjucar sig inför mig? Emedan han så ödmjucar sig inför mig, vill jag icke låta olyckan drabba hans hus i hans dagar» o.s.v. (1 Kon. 21).

Se, så vill Herren Gud med sina straffdomar intet annat, än att syndaren böjer sig för honom och vill bättra sig, så är det hans lust att få benåda. Själva trollkarlen Simon, som var »stadd i bitterhets galla och orättfärdighets band», fick av Petrus, jämte det straffordet: »Fördömd vare du och dina penningar» etc., likväl ett »råd att bättra sig och att bedja Gud om syndernas förlåtelse» (Apg. 8). Nådens dörr stod således även för honom ännu öppen.

Ja, ännu mer: den ljumme läraren i Laodicea fick ett så förskräckligt ord av Jesu mun, att man tycker, att det var en oåterkallelig dom: »Emedan du är ljum och varken kall eller varm, skall jag utspy dig ur min mun.» Och likväl fick han ett råd till bättring: »Jag råder dig att av mig köpa guld och vita kläder, att du må kläda dig» o. s. v. Ja, Herren tillade ännu: »Alla dem jag älskar, dem tillrättavisar och agar jag. Gör därför din flit och bättra dig» (Uppb. 3).

Alla sådana exempel visa ju Herrens mening och hjärtelag. Han vill blott, att syndaren bättrar sig och söker nåd. Han kan väl på ett sätt vredgas, d.ä. han »hemsöker överträdelsen med ris och missgärningarna med plågor» och hotar med gruvliga ord; men allt detta endast för att driva syndaren till bättring och till nådastolen, att han måtte få giva honom nåd.

Luther säger därför: »Gud plågar icke med allo förkasta, så framt det icke är kommet därhän, att alldeles intet hopp om bättring mer är förhanden. När du därför är i nöd och ångest, så grip i ditt bröst och fråga ditt hjärta, om du är så fientlig emot Gud, att du alldeles icke mer vill omvända dig till honom.

Är det nu tvärt om i ditt hjärta visst beslutat, att du gärna ville omvända dig och komma till honom, om blott han ville åter emottaga dig, och äro dina synder dig av hjärtat vederstyggliga, så att du önskade dig nåd att kunna avstå ifrån dem, så skall du alldeles icke förtvivla» o. s. v. Du kan dock omöjligen hava så syndat, att icke Kristi blod rikligen överväger all din synd, så att allt kan åter bliva väl.

Såsom Herren Gud, i kraft av detta blod, betygar: »Kommen så och låtom oss gå till rätta med varandra; om edra synder än vore blodröda, så ska de dock bli vita som snö; och om än de vore röda såsom purpur, skola de bli som ull» (Jes. 1).

Vi hava här anfört sådana ord och exempel, som tyckas egentligen angå de helt ogudaktiga, blott därför att en trogen, under svåra hemsökelse ofta anser sig såsom *en helt ogudaktig*. Men annars är det icke säkert, att du behöver någon annan bättring, än den dagliga, som är, att synden förskräcker dig och driver dig blott till nådastolen, för att begära allt av Kristus, både förlåtelse och hjälp mot själva synden.

Därför, giv väl akt på följande åtskillnad: är det så med dig, att du vill leva borta från Gud och vara ostörd i dina synder, då kan visst intet evangelium smaka, trösta och hjälpa dig. Men är det så, att du blott känner köttets mäktiga syndakärlek och din egen vanmakt att förändra hjärtat, men över allt detta dömer dig själv och önskar innerligt, att Gud ville hjälpa dig; ja, att du går med allt vad du anser syndigt till nådastolen – o, då är det blott ett argt djävulens mästerstycke, att han då kan förneka och förmörka Guds nåd för dig; ja, ett rätt elakt mästerstycke av djävulen, att han så kan *taga hela evangelii huvudlära ifrån dig, utan att du vet det!*

Vad är detta? »Taga evangelii huvudlära ifrån mig, utan att jag vet det?» – Jo, just så, då du nämligen skall hållas i en halv fördömdelse och hava en fläck på samvetet, fastän du kastar alla dina synder för Jesu fötter.

Vad säger skriften därom? Skall det ändå vara fråga om din rättfärdighet, eller om de kvarboende synderna, fastän du för synden flytt till Kristus, så att du är fästad vid honom för hela ditt liv? Skall då Kristus ingen tjänst göra dem, som tro på honom? Skola icke *de* genom honom hava *frihet från all tillräknelse av synd?* (Rom. 4:6-8).

Men är det icke sant, att med allt ditt evangelium och din tro, så är det *en*, som i tysthet viskar i dig, att du skall ock själv vara fri från varje verklig synd, och att du annars är falsk, en skrymtare, en slav m.m. och Kristus dig intet nyttig? Jo, det går så långt med den ingivelsen, att vi rent av förvillas i förståndet. Här blir då högst nödigt att hålla ögat hårt fäst vid vad Gud själv säger och vakta sig, såsom för själva djävulen, för att under provningstider fråga efter känslan. Har du icke av alla de heligas exempel sett, att det just tillhör Guds sätt att öva tron, att han så ställer sig mot dem, som om han alls icke ville dem något, som om *de* vore de största syndare på jorden, och som vore han på ingen människa så vred, som på dem? Huru vore vår väg en *trons* väg, om Gud icke gjorde så? Vakta dig då för känslan och de kringsvävande tankarna! Fråga enfaldigt blott en enda fråga: »Gud, får jag din nåd? Eller vill du vredgas evinnerligen? Gud, får jag din nåd?» Och vad svarar Gud då? Vakta dig för att vänta svaret i ditt hjärta; ty där får du provningens svar, sådana som kananeiskan fick (Matt. 15:23–26) – utan svaret skall du taga endast ur skriftens vittnesbörd om Gud. Vad svarar Gud då, när du blott frågar: »Får jag din nåd?»

Men kan du nu tro, att du har Guds nåd under lidandet – o, tacka då Gud för allt vad du får lida! Det är blott vad du nödigast behöver. Det är blott Guds hulda strid mot din fiende, vilken du själv efter anden mest hatar, din synd. Det är det enda Gud kan göra sina barn för synden, nämligen döda henne; fördöma kan han icke den, som är i hans Son. Gläds därför åt hans hulda tuktan. Men får du ock stundom någon vila och glädje, tag då även den med tacksamhet. Du behöver icke, såsom de vantrogna helgonen göra, själv söka lidandet eller bortkasta det goda, Gud giver dig; vi se, att ingen av Guds heliga sökte lidandet, icke ens Kristus, vilken tvärtom bad att slippa den kalken, om så vore Faderns vilja. Allt vad vi efter Kristi exempel böra göra, är att med undergivenhet taga lidandet, då vår Fader tillsänder oss det. Gud förlåne oss därför sin nåd till att allt djupare fästa i vårt hjärta de tröstliga förhållanden, vi nu ur skriften betraktat, så att vi under alla våra lidanden här på jorden må genom tålmod och genom skrifternas tröst hava hoppet! Amen.

– C-O Rosenius

(adertonde årgången, år 1859)

© www.pietisten

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

Texterna får dock inte användas i någon form av försäljning utan tillstånd från pietisten.com.